

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย ครั้งนี้เป็น การวิจัยเชิงสำรวจ (SURVEY RESEARCH) ที่มุ่งศึกษาด้านที่อยู่อาศัยของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบอาชีพในไทยซึ่งจะพิจารณาเฉพาะคนต่างด้าวที่เป็นชาวเอเชียตะวันออกนั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อหรือเช่าที่อยู่อาศัยในไทย และความพอใจต่อที่อยู่อาศัยในด้านกายภาพและบริการของที่อยู่อาศัยที่ชาวเอเชียตะวันออกพักอยู่ในไทยในแง่มุมมองของผู้ที่เป็นเจ้าของหรือซื้อเป็นกรรมสิทธิ์และผู้เช่าอยู่ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้ คือ

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ชาวเอเชียตะวันออกทั้งหมดประกอบด้วยจีน, ญี่ปุ่น, มองโกเลีย, ไต้หวัน, เกาหลีเหนือ, เกาหลีใต้, ดินแดนในอารักขามีฮ่องกงของอังกฤษและมาเก๊าของโปรตุเกส¹ ที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานในไทย อยู่ในกรุงเทพมหานคร

รายนามชาวเอเชียตะวันออกที่ได้อาศัยอยู่ในแฟ้มเอกสารของสถานประกอบการที่นำคนต่างด้าวเข้ามาประกอบอาชีพ ซึ่งจัดเก็บไว้ที่แผนกสถิติ กองงานคนต่างด้าวกรมการจัดหางาน โดยมีรายละเอียดข้อมูลของคนต่างด้าว, การเข้ามาประกอบอาชีพ รวมทั้งการพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตคนต่างด้าวเข้ามาประกอบอาชีพ จะปรากฏในแบบฟอร์ม ตท.2 หรือใบคำขอรับใบอนุญาตทำงานตามมาตรา 7 (ลักษณะแบบฟอร์มอยู่ในภาคผนวก ข) ซึ่งหน่วยตัวอย่างสุ่มนี้จะพิจารณาเฉพาะคนต่างด้าวชาวเอเชียตะวันออกที่มีใบอนุญาตประกอบอาชีพประเภทชั่วคราวและที่ได้รับอนุญาตประกอบอาชีพตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน

¹ อุกฤษ ลิขิตสาร, "ประเทศในทวีปเอเชีย", สารานุกรมไทย (2522).

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 การเลือกกรอบการสุ่ม

จำนวนคนต่างด้าวคงเหลือทำงานอยู่ในไทยซึ่งจัดทำโดยแผนกสถิติกองวิชาการและวางแผนงาน กรมการจัดหางาน ปรากฏตัวเลขล่าสุดถึงประจำเดือนเมษายน 2535 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 127,476 คน ซึ่งจำแนกตามเมือง คือ อยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 109,013 คน และอยู่ในภูมิภาค 18,463 คน (ตารางที่ 4.1) เมื่อพิจารณาเฉพาะเขตกรุงเทพมหานครโดยจำแนกจำนวนคนต่างด้าวคงเหลือทำงานตามประเภทใบอนุญาตประกอบด้วยประเภทชั่วคราวมีจำนวน 18,092 คน และประเภทส่งเสริมการลงทุนมีจำนวน 6,298 คน ในจำนวนนี้ประกอบด้วยชาวเอเชียตะวันออกซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของการศึกษารวม 10,298 คน ถือเป็นกรอบการสุ่ม (ตารางที่ 4.2)

ข้อมูลตามแฟ้มเอกสารของสถานประกอบการ ซึ่งจัดเก็บโดยแผนกสถิติ กองงานคนต่างด้าวนั้น มีทั้งหมด 5,328 แฟ้ม ในแต่ละแฟ้มอาจจะมีคนต่างด้าวที่ขอเข้ามาประกอบอาชีพตั้งแต่ 1 คน จนถึง 50 คน เพราะแฟ้มต่าง ๆ นั้นได้เก็บข้อมูลคนต่างด้าวตั้งแต่ พ.ศ. 2516 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน โดยข้อมูลเหล่านี้จะนำออกมาจากแฟ้มต่อเมื่อคนต่างด้าวผู้นั้นแจ้งการออกนอกประเทศไปแล้ว และข้อมูลมีอายุเกินกว่า 10 ปีขึ้นไป ดังนั้นระยะเวลาของข้อมูลจะอยู่ในระหว่างช่วง พ.ศ. 2516-2536

2.2 การเลือกวิธีการสุ่ม

ใช้วิธีสุ่มตามชั้น (STRATIFIED SAMPLING) โดยกรอบการสุ่มดังกล่าว จะถูกแบ่งออกเป็นชั้นตามสัญชาติของชาวเอเชียตะวันออกที่เข้ามาประกอบอาชีพในกรุงเทพมหานคร คือ สัญชาติจีนหมายถึงจีนฮ่องกงและสาธารณรัฐประชาชนจีน, จีนไต้หวัน, เกาหลี และญี่ปุ่น รวม 4 ชั้น แล้วจึงสุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นโดยมีขนาดตัวอย่างเป็นสัดส่วนกับจำนวนประชากรในแต่ละชั้น

2.3 การเลือกขนาดตัวอย่าง

จากกรอบการสุ่มจำนวน 10,298 คนที่เป็นชาวเอเชียตะวันออกที่เข้ามาประกอบอาชีพในกรุงเทพมหานคร ตามประเภทใบอนุญาตประกอบอาชีพชั่วคราวและประเภทส่งเสริมการลงทุนนั้น ต้องการทำการศึกษาดังกล่าวด้วยขอบเขตความเชื่อมั่น 95% โดยมีความผิดพลาดของความแม่นยำ $\pm 5\%$ จึงใช้ขนาดตัวอย่างจำนวน 313 คน

ตารางที่ 4.1 คนต่างด้าวคงเหลือทำงานอยู่ที่ราชอาณาจักร ปี 2531-2535

ปี	ภาค	รวม	ประเภทการอนุญาต			
			ตลอดชีพ	ได้รับการส่งเสริม	ชั่วคราว	เข้าเมืองผิดกฎหมาย
2531	รวม	164,545	137,620	4,575	13,306	9,044
	กทม.	98,409	84,651	2,584	11,150	24
2532	รวม	166,477	136,475	6,027	14,749	9,226
	กทม.	100,791	84,624	3,656	12,466	45
2533	รวม	169,829	136,116	8,356	16,583	8,774
	กทม.	103,566	84,595	4,947	13,967	57
2534	รวม	175,250	136,772	10,172	20,014	8,292
	กทม.	107,576	84,565	6,011	16,938	62
2535 ถึง ฅ. สิ้นเดือน เมษายน	รวม	127,476	99,731	7,060	18,624	2,061
	กทม.	109,013	84,558	6,298	18,092	65
	ภูมิภาค	18,463	15,173	762	532	1,996

ที่มา : กองงานคนต่างด้าว กรมแรงงาน

ตารางที่ 4.2 จำนวนคนต่างด้าวคงเหลือในเขตกรุงเทพมหานครจำนวนตามสัญชาติ ประเภทชั่วคราวและส่งเสริมการลงทุน เดือน เมษายน 2535

ประเภท	รวม	เกาหลี	จีน	จีนไต้หวัน	ญี่ปุ่น	ฝรั่งเศส	ฟิลิปปินส์	มาเลเซีย	เยอรมัน	สิงคโปร์	อเมริกา	ออสเตรเลีย	อังกฤษ	อินเดีย	อื่น
ส่งเสริมการลงทุน	6,298	234	805	889	1,829	183	72	75	146	84	403	123	624	342	689
ชั่วคราว	18,092	369	2,263	512	3,397	598	643	370	631	383	2,529	904	1,637	1,817	2,039

ที่มา : กองงานคนต่างด้าว กรมแรงงาน

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนขนาดของตัวอย่างที่จะทำการศึกษาตามจำนวนของประชากรที่ชอบ
เขตความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ โดยมีความผิดพลาดของความแม่นยำ ± 5
เปอร์เซ็นต์

ขนาดของประชากร	จำนวนตัวอย่าง
1,000	244
2,000	278
3,000	261
4,000	299
5,000	303
10,000	313
20,000	318
50,000	321
100,000	321
500,000 ถึง ∞	322

ที่มา : Herbert Arkin and Raymond R. Colton. Tables For
Statisticians. (New York : Barnes & Nobels, Inc.,
1963) pp. 151-152

การหาจำนวนตัวอย่างในแต่ละชั้นนั้น เมื่อได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 313 ตัวอย่าง แล้ว คำนวณหาจำนวนตัวอย่างในแต่ละชั้นโดยเทียบน้ำหนักของควมถี่ในแต่ละชั้นดังนี้

สัญชาติ	จำนวนประชากร	ขนาดตัวอย่าง
ญี่ปุ่น	5,226	$5,226 \times 313 = 159$ 10,298
จีน*	3,068	$3,068 \times 313 = 93$ 10,298
จีนไต้หวัน	1,401	$1,401 \times 313 = 43$ 10,298
เกาหลี	603	$603 \times 313 = 18$ 10,298
รวม	10,298	313

* สัญชาติจีน : จีนฮ่องกง และ สาธารณรัฐประชาชนจีน

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4 การเลือกแผนการสุ่ม

ตัวอย่างจะถูกเลือกมาจากการสุ่มเพิ่มเอกสารสถานประกอบการที่นำคนต่างด้าวเข้ามาที่จัดเก็บโดยแผนกสถิติ กองงานคนต่างด้าว กรมการจัดหางาน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (SYSTEMATIC SAMPLING) คือเลือกสถานประกอบการขึ้นมาในอัตราร้อยละ 10 โดยการเริ่มจากสถานประกอบการอันดับแรก แล้วนับเพิ่มขึ้นไปที่ละ 10 เรื่อย ๆ ไป เช่น สถานประกอบการที่ 1 ที่ 11 ที่ 21 ที่ 31.....จนหมด ถ้าหากสถานประกอบการนั้นไม่มีคนต่างด้าวเป็นชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็จะทำการคัดออกและสุ่มต่อไปจนได้คนต่างด้าวที่เป็นชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ออกจนครบจำนวนตัวอย่างที่ต้องการในแต่ละสัญชาติที่กำหนดไว้ จากนั้นทำการบันทึกข้อมูลที่สำคัญคือชื่อสถานที่ประกอบการ, สถานที่ตั้งและรายชื่อคนต่างด้าว เพื่อทำการออกภาคสนามสัมภาษณ์ต่อไป

2.5 ผลการเลือกตัวอย่างตามที่กำหนดไว้

เป็นขั้นสุดท้ายในกระบวนการสุ่มตัวอย่างในแง่ทางปฏิบัติจริงปรากฏว่าตัวอย่างที่เก็บได้จริงมีจำนวน 188 ตัวอย่าง เทียบกับขนาดตัวอย่างที่ต้องการ 313 ตัวอย่างแล้วคิดเป็นร้อยละ 60.66 ซึ่งจำแนกจำนวนตัวอย่างที่เก็บได้จริงในแต่ละสัญชาติเทียบกับจำนวนที่ต้องการไว้ดังนี้

สัญชาติ	ขนาดตัวอย่างที่กำหนดไว้	จำนวนตัวอย่างที่สามารถเก็บได้	ตัวอย่างที่เก็บได้ : ตัวอย่างที่กำหนดไว้ (ร้อยละ)
ญี่ปุ่น	159	64	40.25
จีน	93	25	26.88
จีนไต้หวัน	43	94	218.60
เกาหลี	18	4	22.22
รวม	313	188	60.06

จำนวนตัวอย่างที่สามารถเก็บได้ของสัญชาติจีนได้วันมีมากกว่าขนาดตัวอย่างที่กำหนดไว้ถึงร้อยละ 218.60 และเป็นสัญชาติที่สามารถเก็บตัวอย่างได้มากที่สุดถึง 94 ตัวอย่าง เนื่องจากสามารถเข้าถึงพื้นที่ที่มีคนต่างด้าวสัญชาตินี้ได้มาก สัญชาติที่สามารถเก็บตัวอย่างได้รองมา คือ สัญชาติญี่ปุ่น จำนวน 64 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 40.25 ของขนาดตัวอย่างที่กำหนดไว้ ส่วนสัญชาติจีนและเกาหลีสามารถเก็บตัวอย่างได้จำนวน 25 และ 4 ตัวอย่างคิดเป็นร้อยละ 26.88 และ 22.22 ของขนาดตัวอย่างที่กำหนดไว้ตามลำดับ

สาเหตุที่บางสัญชาติไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ตามขนาดตัวอย่างที่กำหนดไว้

1. การสื่อสาร เนื่องจากผู้สัมภาษณ์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษามีจำนวนน้อย และส่วนมากไม่ได้ออกสำรวจภาคสนามเต็มเวลา ฉะนั้นจึงต้องใช้เวลาค่อนข้างมากต่อข้อมูลหนึ่งตัวอย่าง
2. ความร่วมมือของผู้ให้ข้อมูล เนื่องจากคนต่างด้าวเกรงว่าจะมีการถูกตรวจสอบสถานภาพบางอย่าง หรือเกรงว่าจะถูกข่มขู่จากผู้ไม่ประสงค์ดี จึงไม่ให้ความร่วมมือ
3. แหล่งสถานที่ของคนต่างด้าว เนื่องจากยังขาดความเชี่ยวชาญในแหล่งสถานที่ของคนต่างด้าวบางสัญชาติหรือขาดผู้แนะนำให้เข้าถึงหน่วยตัวอย่าง

อาจจะสรุปได้ว่าการเก็บข้อมูลโดยรวมได้เกินครึ่งหนึ่งของขนาดตัวอย่างที่กำหนดไว้ โดยตัวอย่างที่จำแนกตามสัญชาติสามารถเก็บข้อมูลได้มากกว่าร้อยละ 20 ของขนาดตัวอย่างที่กำหนดไว้

3. เครื่องมือที่ใช้และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่เป็นในการนำมาวิเคราะห์จะถูกรวบรวมโดยการออกภาคสนามไปสัมภาษณ์ตัวอย่างเป้าหมายด้วยการมีแบบฟอร์มการสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างตายตัว ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นด้วยกัน 3 ภาษา คือ ภาษาไทย, ภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่น (ภาคผนวก ก) โดยมีลักษณะของคำถามในแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิด (CLOSE ENDED QUESTIONS) ที่เปิดปลายไว้ในบางคำตอบในกรณีที่ตอบว่าอื่น ๆ (ให้ระบุด้วย) และข้อมูลที่เป็นมาตรอันตรภาค (INTERVAL SCALES) อันได้แก่ข้อมูลตัวเลขที่นำมาคำนวณได้เช่น ขนาดเนื้อที่อยู่อาศัย, จำนวนชั่วโมงการเดินทาง เป็นต้น ความจำเป็นที่ต้องสร้างแบบสอบถามให้มีหลากหลายเพื่อประหยัดเวลาในการสัมภาษณ์และเนื่องจากต้นทุนการออกสัมภาษณ์ทุกตัวอย่างค่อนข้างสูง รวมทั้งระยะเวลาที่จำกัดจึงจำ

เป็นต้องส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ไปบางกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ตอบกลับ

ระยะเวลาเริ่มดำเนินการภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลจากตัวอย่างรวม 6 เดือน เริ่มตั้ง
แต่เดือนตุลาคม 2536 สิ้นสุด 31 มีนาคม 2537

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะพิจารณาข้อมูลแยกตามหัวข้อ ดังนี้.-

- ส่วนที่ 1 การบรรยายลักษณะข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคนต่างด้าวชาวเอเซียตะวันออก
ที่เข้ามาประกอบอาชีพ
- ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการครอบครองที่อยู่อาศัยของ
คนต่างด้าวชาวเอเซียตะวันออกที่เข้ามาประกอบอาชีพ
- ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตัวแปรที่มีผลกระทบโดยตรงต่อมิตินิยมพึงพอใจ
ในที่อยู่อาศัยที่คนต่างด้าวชาวเอเซียตะวันออกพำนักอยู่ทั้งในแง่ผู้ซื้อและผู้เช่า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย